

2,9 milions de persones patim l'estafa econòmica dels comptadors d'aigua d'AGBAR (MUSA – Aqualogy)

La companyia obstaculitza la competència a l'Àrea Metropolitana de Barcelona i ens cobra anualment 30 M d'€ més que el cost dels comptadors a d'altres ciutats de Catalunya i l'Estat

L'externalització del comptador de la resta del servei d'aigua és la clau de volta del sistema, passant d'un cost que hauria de ser internalitzat a una deriva al propi Grup AGBAR que genera beneficis milionaris

Els comptadors d'aigua, o equips de mesura, són elements imprescindibles en la gestió del servei d'aigua per tal de poder tenir un control sobre el consum real dels punts de distribució de la xarxa i poder-ne fer la facturació corresponent. Sense els comptadors d'aigua no es pot concebre el servei. Per tant, els seus costos haurien de quedar integrats en els del servei d'aigua. Per aquesta raó, els comptadors d'aigua haurien de ser necessàriament de propietat municipal, al formar part de la infraestructura imprescindible per a proveir d'aigua a la població.

Tanmateix, els prop de 2,9 milions de persones abastides per la Societat d'Economia Mixta Aigües de Barcelona, SEM en endavant (15% pública i 85% privada en mans d'AGBAR i La Caixa), tenim un servei d'aigua en la que el comptador es troba externalitzat, pagant una quota anual independent. Una situació, com veurem, injusta i abusiva.

Falsa liberalització

En aquests municipis se suposa que el servei es troba parcialment liberalitzat. L'article 47.2 del [Reglament del Servei Metropolità del Cicle Integral de l'Aigua](#) estableix que "*L'equip de mesura podrà ésser subministrat pel receptor del servei o per l'entitat subministradora, sens perjudici de l'import que aquesta pugui percebre del receptor del servei*". A la seva [pàgina web](#) Aigües de Barcelona especifica que "*[Aigües de Barcelona] no presta serveis relacionats amb la venda, lloguer i manteniment d'equips de mesura. Aquests serveis han de ser contractats per una empresa especialitzada*". És a dir que l'entitat subministradora ha decidit no prestar aquest servei i per tant cal acudir al mercat per obtenir-lo. Tanmateix, aquestes afirmacions no són certes perquè com s'exposa a continuació els comptadors d'aigua són un monopoli que recau a una empresa del Grup AGBAR.

Així doncs, cada família està obligada a comprar o llogar un comptador al mercat i a pagar-ne el manteniment. A la pràctica, però, no existeix mercat. A dia d'avui la posició d'abús d'AGBAR fa que només existeixi una única empresa especialitzada en el subministrament i manteniment d'equips de mesura als municipis abastits per la SEM, Aqualogy Solutions (MUSA), empresa del mateix grup AGBAR. Els elements que evidencien la vulneració de la lliure competència són:

1. Al contractar un nou servei d'aigua o canviar-ne la titularitat arriba una **carta de la SEM** amb el contracte de subministrament i al seu costat arriba una **carta de MUSA** amb el contracte de l'equip de mesura, vulnerant les opcions d'altres actors del lliure mercat. Aquest solapament és constant i evident, per exemple és possible contractar el servei de lloguer o compra del comptador amb MUSA trucant al telèfon d'AGBAR, tot i que aquesta especifica que no presta els serveis relacionats amb els comptadors.
2. Al fer això s'està produint una **violació de les lleis de protecció de dades personals**: MUSA no podria enviar una oferta de contracte per l'equip de mesura juntament amb la carta que envia la SEM si prèviament no ha obtingut les dades de demanda d'alta de cada nou possible client, informació que només té l'entitat subministradora. És a dir, AGBAR cedeix les dades personals dels ciutadans a MUSA per tal que aquesta li faci arribar la seva oferta. Els beneficis de MUSA són beneficis d'AGBAR.
3. Si alguna altra empresa que ofereixi el servei de lloguer més manteniment del comptador es volgués anunciar públicament cal que escrigui a atencioalclient@agbar.es, creant un **conflicte d'interessos** evident i vulnerant la neutralitat del lliure mercat. Avui només MUSA surt publicada a la pàgina web. De nou ens trobem amb un lliure mercat que no és tal sinó que es troba intervingut.
4. En cas que algú vulgui comprar pel seu compte el comptador d'aigua es trobarà amb què el llistat [d'equips de mesura oficialment homologats](#) per la SEM són molt difícils de trobar al mercat i en general no estan disponibles a les botigues i centres de distribució especialitzats. **Com pot ser que en un lliure mercat català no es puguin trobar amb facilitat els comptadors que estan obligats a tenir 2,9 milions de persones?**

Contracte per a un manteniment nul

Per si això fos poc, existeix una altra variable que garanteix el monopoli – i amplia els guanys del grup AGBAR. En [l'article 54.2. del mateix Reglament](#) s'estableix que *“Si l'equip de mesura no és propietat de l'Entitat subministradora el seu propietari haurà de disposar d'un contracte de manteniment amb una empresa especialitzada o amb la mateixa Entitat subministradora”*. Es repeteix la història de la propietat del comptador amb el manteniment del mateix, en la que Aigües de Barcelona no presta aquest servei i és MUSA l'única empresa que l'oferta.

Tots aquests elements creen les barreres que únicament responen a frenar la lliure competència, i **es crea de facto un monopoli amb l'empresa MUSA..**

Aquí, però, s'hi afegeix l'agreujant de com està concebut el servei de manteniment del comptador: a [l'article 51 del Reglament](#), en els seus diferents subapartats, es diu que *“la primera instal·lació i les posteriors substitucions seran exclusivament realitzades per l'entitat subministradora”*, i *“la manipulació, precintat, desprecintat, desconexió i connexió de l'equip de mesura, quan s'escaigui per raons de manteniment, haurà de ser realitzada [també] per l'entitat subministradora”*. Tenint en compte totes les tasques associades a l'equip de mesura que estan assignades a l'Entitat subministradora, i que el manteniment dels equips de mesura és nul o pràcticament nul -quan s'avarien simplement es reemplacen-, **què fa l'empresa encarregada del manteniment, MUSA? De quin personal disposa –i per a fer quines tasques?**

Quina justificació tenen les seves tarifes? Tot fa pensar que el cost del manteniment que ens cobra MUSA-Aqualogy, valorat en 18,6M d'€ (veure càlcul més endavant), a dia d'avui ja està inclòs en les despeses de la SEM, és a dir, que seria una doble comptabilitat sobredimensionada.

Impacte econòmic

Així doncs, tenim que l'empresa que subministra un mercat monopolístic com és l'aigua és la mateixa que ofereix un servei suposadament liberalitzat però en situació pràctica de monopoli. Tanmateix, aquesta diferenciació teòrica permet al Grup AGBAR facturar de manera independent els serveis associats al comptador, així com no haver de respondre dels preus fixats per la venda, lloguer i manteniment dels comptadors, ja que és una oferta feta en el marc d'una suposada "lliure competència". D'acord amb les tarifes de la [pàgina web de MUSA](#), els costos del servei per a la compra del comptador, és a dir, quan el comptador és propietat del propietari o inquilí de l'habitatge, són:

CONTRATO DE MANTENIMIENTO CON COMPRA DEL EQUIPO DE MEDIDA DE AGUA *		MÍNIMO		MÁXIMO	
		BASE IMPONIBLE	109,73	178,77	
IVA (21%)	23,04	37,54			
TOTAL	132,77	216,31			

* Importes para un equipo de medida tipo de diámetro 15 mm.

CUOTA ANUAL DE MANTENIMIENTO *		CLASE METROLÓGICA B (**)		CLASE METROLÓGICA C	
		BASE IMPONIBLE	6,51	14,77	
IVA (21%)	1,37	3,10			
TOTAL	7,88	17,87			

* Importes para un equipo de medida tipo de diámetro 15 mm.
 ** Tarifa para contratos antiguos. Equipos de medida de agua que actualmente la Entidad suministradora no instala.

I en el cas del lloguer del comptador, o sigui, quan el comptador és propietat de MUSA i cobra una quota anual en règim de lloguer més manteniment:

CONTRATO DE MANTENIMIENTO CON ALQUILER DEL EQUIPO DE MEDIDA DE AGUA *		MÍNIMO	MÁXIMO
BASE IMPONIBLE		12,82	40,60
IVA (21%)		2,69	8,53
TOTAL		15,51	49,13

* Importes para un equipo de medida tipo de calibre 15 mm.

CUOTA ANUAL DE ARRENDAMIENTO *		CLASE METROLÓGICA B (***)	CLASE METROLÓGICA C
BASE IMPONIBLE		13,65	30,31
IVA (21%)		2,87	6,37
TOTAL		16,52	36,68

* Importes para un equipo de medida tipo de calibre 15 mm.

De forma resumida, considerant un període d'amortització de 10 anys, els costos són:

- Per al cas de compra del comptador, un cost mig de 30,32€/any, compost per:
 - o Un cost mig de 174,54€, que anualitzat són 17,45€/any, referits exclusivament a l'adquisició del comptador.
 - o Un cost addicional de manteniment mig de 12,87€/any.
- Per al cas del lloguer i manteniment del comptador. un cost mig de 29,83€/any

Si comparem aquests valors amb els d'altres ciutats podem tenir una idea ràpida de la situació de frau que vivim. En totes elles el comptador forma part del servei d'aigua, essent de propietat pública:

- A Saragossa, empresa pública, el cost del manteniment del comptador està integrat en la tarifa del servei. Les despeses associades al comptador suposen uns 8,5 €/any.
- A Olesa de Montserrat, on opera una cooperativa d'usuaris i consumidors, el cost també està integrat en la tarifa del servei per als socis de la concessionària. Pels que no són socis el cost és de 7,38 €/any.
- A Mataró, empresa pública, existeix una partida específica dins de la factura de l'aigua, i que suposa una mitjana de 10 €/any.
- Una cerca pel mercat (fora de l'àrea metropolitana de Barcelona) permet trobar comptadors homologats per la SEM per 44 €, 4,4€/any.

Així doncs, tenint en compte que per aquest 2014 la SEM preveu 1.442.776 contractes d'aigua, **els ingressos del grup AGBAR associats als comptadors són de 43M d'€, dels quals 18,6M d'€ correspondrien a un manteniment inexistent.** Al comparar aquesta xifra amb els casos anteriors es posa de manifest que **existiria un marge de benefici de 30M d'€, que paguem entre 3 i 4 vegades el cost real i que el 70% del que paguem serien beneficis.**

Per tant, **estem pagant uns costos clarament sobredimensionats i injustificats per un servei falsament externalitzat i que en el cas del manteniment ni tant sols existeix perquè com hem dit la SEM ja el contempla.**

Lectura estimada dels consums

A aquesta situació cal afegir-hi que en el servei d'aigua que presta l'empresa mixta s'utilitza el mètode de lectura estimada quan no és possible verificar el consum real que s'ha produït en un habitatge. D'aquesta forma, **es trasllada la responsabilitat de la lectura al titular**, de forma que si no hi ha lectura real, es factura un consum estimat i és el titular qui ha de prendre part activa en les reclamacions.

Una lògica totalment oposada a la que es fa servir a Saragossa, on només es facturen consums reals per diferència entre lectures. Si no hi ha lectura, per exemple per incapacitat d'accedir a l'interior de l'habitatge, no es factura el consum. Només si han transcorregut més de 2 anys sense lectura es procedeix a realitzar una estimació que és revisable si l'usuari permet accedir al comptador i prendre la lectura real.

Conclusions

Davant d'aquests fets, des de la Plataforma Aigua és Vida denunciem aquests fets i reclamem:

- **Que la Societat d'Economia Mixta** es faci càrrec de les seves responsabilitats i **assumeixi la propietat pública dels equips de mesura**. En cas que decideixi estudiar les diferents possibilitats, que obri un concurs públic en igualtat de condicions per a tots els actors i on s'hi reflexin els costos reals.
- Que s'aturi d'immediat la vulneració de la llei de protecció de dades personals, a través de la qual MUSA accedeix a la base de dades de la SEM per poder enviar les seves ofertes.
- Que els costos de manteniment, lectura i reposició dels equips de mesura s'integrin en la tarifa del servei, prèvia justificació de la seva existència i valor.
- Que es canviï el mètode de facturació i es basi en consums reals i no estimats, posant fi a la responsabilitat dels usuaris en els errors de lectura.